

Akaryakıt ve LPG İkmal İstasyonlarının Kuruluş, Denetim, Emniyet ve Ruhsatlandırılma İşlemlerine İlişkin Yönetmelik

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Yasal Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmelik, akaryakıt ikmal istasyonlarının kurulması, emniyet kuralları, kontrol altına alınması, ruhsatlandırılması ve denetlenmesi ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 - Bu yönetmelik, Sakarya Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde kurulacak akaryakıt ikmal istasyonlarının kuruluş, denetim, emniyet ve açılma ruhsatı esaslarını kapsamaktadır.

Hukuki Dayanak

Madde 3 - Bu yönetmelik 5015 sayılı Petrol Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 3194 sayılı İmar Kanunu ve İmar yönetmeliği, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, Parlayıcı, Patlayıcı ve Tehlikeli Maddeler Tüzüğü, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği, Binaların Yangından korunması hakkındaki yönetmelik, 10 Ağustos 2005 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik ile 13 Nisan 2007 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarında Değişiklik Yapan yönetmelik hükümleri ile Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 01/06/2009 tarih ve 14242 sayılı yazısına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu yönetmelikte yer alan terimlerin tanımları aşağıda belirtilmiştir.

a) Akaryakıt İkmal İstasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik,kalite ve güvenlik) olarak kurulup,bir veya farklı alt başlıktan birer akaryakıt dağıtıcısının tescilli markası altında faaliyette bulunan ve esas itibariyle araçların akaryakıt,madeni yağ, oto gaz LPG, temizlik ve ihtiyari olarak bakım ile kullanıcıların tüplü LPG hariç diğer asgari ihtiyaçlarını karşılayacak imkanları sunan yerler

b) Dispenser: Akaryakıtın ölçülerek sabit depolu motorlu taşıtlara doldurulmasını temin eden ünitelerdir.

c) Depolama Yeri: Akaryakıtın depolanmasında kullanılan depolama tankı veya tanklarının bulunduğu yerdir.

d) Pompa ve Aksamı: Akaryakıtın depolama tankından emilip dispensere sevk edilmesini sağlayan ünitelerdir.

e) Taşıt Dolu Yeri: Motorlu taşıtların tankına akaryakıt doldurulması için gerekli tesisatın bulunduğu yerdir.

f) İdari ve Yardımcı Tesisler Yeri: Akaryakıt ikmal istasyonunun idari, ticari ve sosyal faaliyetlerinin yürütüldüğü, istasyona ait makine ve ekipmanların bakımlarının yapıldığı, binaların ve istasyonun ihtiyacı olan elektrik, basınçlı hava ve su temin ünitelerinin bulunduğu yerdir.

g) TS 12663 Standardı: İçinde TS 12820 standardı ile TS 11642 standardını da kapsayan Akaryakıt satış ve/veya satış ve servis yerleri -genel kurallar- ana standardıdır.

h) TS 12820 Standardı: Akaryakıt İstasyonları Emniyet Gereklere

ı) TS 11642 Standardı: Karayolları Kenarında Yapılan Dinlenme Tesisleri – Genel Kurallar

i) TS 11939 Standardı: Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) -İkmal İstasyonu-Karayolu Taşıtlar için-Emniyet Kuralları standardıdır.

j) Geçiş Yolu: Taşıtların akaryakıt ikmal istasyonuna girip çıkması için yapılmış olan yolun, karayoluna bağlanan ve karayolu sınır çizgisi içinde kalan kısmıdır.

k) Sağlık Koruma Bandı: Akaryakıt ikmal istasyonunun çevreye olabilecek zararlı etkisi dikkate alınarak, kendi parseli içinde istasyon etrafında bırakılması gereken iskan dışı alandır.

l) Yetkili Makam: Sakarya ili Mülki Sınırları içinde Sakarya Büyükşehir Belediyesidir.

m) Açılma Ruhsatı: Akaryakıt ikmal istasyonunun faaliyet göstermesine, yetkili makam tarafından verilen yazılı izindir.

n)Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG): Petrol ve doğalgazdan elde edilen ve sonradan basınç altında sıvılaştırılan başlıca propan bütan ve izomerleri gibi hidrokarbonlar veya bunların karışımıdır.

o) Otogaz İstasyonu; Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, dağıtıcının tescilli markası ve amblemi altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla motorlu araçların otogaz LPG, madeni yağ, temizlik ve ihtiyari olarak bakım ile kullanıcıların (tüplü LPG hariç) diğer asgari ihtiyaçlarını karşılayacak imkanları sunan akaryakıt istasyonu içinde veya müstakil olarak hizmet veren tesisler

ö) Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Dağıtım Şirketi: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Petrol İşleri Genel Müdürlüğünden otogaz dağıtım ve pazarlama şirketi statüsü almış olan LPG dağıtım şirkettir.

p) Sorumlu Müdür: Makine, kimya, çevre ve petrol mühendisliği dallarından birinin eğitimini almış ve Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliğine bağlı ilgili meslek odası tarafından düzenlenen sorumlu müdürlük eğitimini başarı ile bitirenlere verilen belgesi bulunan kişidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Emniyet Mesafeleri, Genel Kurallar, Emniyet Kuralları ve Sağlık Koruma Bandı :

Kuruluş

Madde 5 – Yeni kurulacak Akaryakıt ikmal istasyonlarında;

- Akaryakıt ikmal istasyonlarının kurulacağı alanların 1/5000 ve 1/1000'lik imar planlarına "Akaryakıt ikmal istasyonu " olarak işlenmesi ve müstakil parsel olması şarttır.
- Akaryakıt ikmal istasyonlarının kurulması için gerekli mesafe şartları TSE tarafından belirlenen TS 11939 ve TS 12820'de belirtilen hükümlere göre uygulanır.

Akaryakıt istasyonlarının açılabilmesi için yukarıda belirtilen standartların sağlanması gereklidir.

Emniyet Mesafeleri

Madde 6- Akaryakıt ikmal istasyonlarında bulunan depolama tanklarının, dispenserlerin, pompa ve aksamının, idari ve yardımcı tesislerin ve bunun gibi yerlerin; komşu arsa sınırına, karayoluna, demiryoluna, binalara, istasyonda bulunan diğer depolama tanklarına, dispenserlere, emniyet valflarına, pompa ve aksamına, borulara, elektrik aksamına, topraklama tesisatına ve diğer makine ve teçhizatlarla TS 12820, TS12663, TS 11642, TS 11939 standartlarında belirtilen mesafelere uygun olacaktır.

Ayrıca yolların kenarında yapılacak ve açılacak Akaryakıt ikmal istasyonları için Geçiş Yolu İzin Belgesinin alınmasında;

a-) Karayolları Genel Müdürlüğünün yapım ve bakım ağındaki yolların kenarında yapılacak ve açılacak Akaryakıt ikmal istasyonları için Karayolları Genel Müdürlüğünden görüş sorulacak ve Yol geçiş izin belgesi alınacaktır.

b-) Büyükşehir Belediyesi sınırlarındaki diğer yolların kenarında yapılacak ve açılacak Akaryakıt ikmal istasyonları için, Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığından Yol geçiş izin belgesi alınacaktır.

Madde 7- Ana bina; Karayolları Genel Müdürlüğünün yapım ve bakım ağındaki yolların kenarında yapılacak ve açılacak Akaryakıt ikmal istasyonları için yol sınır çizgisinden **en az 25 metre** (15/5/1997 tarih ve 22990 sayılı karayolları yönetmeliği), Büyükşehir Belediyesi sınırlarındaki diğer yolların kenarında yapılacak ve açılacak Akaryakıt ikmal istasyonları için 3194 sayılı yasa hükümleri saklı kalmak şartıyla yol sınır çizgisinden **en az 15 metre** (TS 12820) mesafede olacaktır. Yeraltı tanklarının üst kısmına yapı inşa edilemez. Akaryakıt ikmal istasyonları parselinde mesken, TS 12663 standardında belirtilen yerler dışında başka amaca yönelik işyeri tesis edilemez, tesiste bulunan binalar mesken veya başka amaca yönelik işyeri olarak kullanılamaz. Parselde inşa edilecek ana bina ve ekleri ilgili imar planında belirtildiği şekilde gerçekleştirilir.

Mesafe Kısıtlamaları

Madde 8 - İki Akaryakıt ikmal istasyonu arasındaki mesafe (Petrol Piyasası Lisan Yönetmeliği 45. Maddesine göre), aynı yönde olmak üzere;

- a) Şehirlerarası yollarda **on(10)**, km.
- b) Şehir içi yollarda **bir(1)**, kilometreden az olamaz.

Genel Kurallar ve Emniyet Kuralları

Madde 9 - Bir akaryakıt dağıtım şirketi ile bayilik sözleşmesi yapılmadan akaryakıt ikmal istasyonu işletilemez.

Sağlık Koruma Bandı

Madde 10 - 10/08/2005 tarih ve 25902 sayılı resmi gazetede yayınlanan 2005/9207 sayılı işyeri açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin yönetmeliğin 23. maddesinde "ikinci sınıf gayrisihhî müesseselerden yakıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolum ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonları ve benzeri yerlere müsaade verilmezden evvel civarında ikamet edenlerin sıhhat ve istirahatları üzerine gerek tesisatları ve gerekse vaziyetleri itibarıyla bir zarar vermeyeceğine kanaat oluşturulması için yetkili idarelerce inceleme yapılması zorunludur. Bu müesseselerin etrafında yetkili idareler tarafından belirlenecek mesafede sağlık koruma bandı bırakılması mecburidir." hükmü yer almaktadır. Sağlık koruma bandının tespitinde, TS 12820 ve TS 11939 standartlarında belirtilen emniyet mesafeleri göz önünde bulundurulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Açılma Ruhsatı

Madde 11- Akaryakıt ikmal istasyonları, Açılma Ruhsatı alabilmek için, aşağıda belirtilen bilgi ve belgelerle birlikte yetkili makama başvururlar.

Açılma Ruhsatı İçin İstenilen Belgeler:

Açılma Ruhsatı aşağıda sayılan belgelerin aslının getirilmesi kaydıyla verilebilecektir;

- a-) Dilekçe ve beyanname,
- b-) Tapu Sicili, Tapu veya Kira Kontratı
- c-) Vaziyet Planı (1/100 veya 1/ 500 ölçekli)
- d-) İmar Durumu ve Adres yazısı (İlgili belediyeden)
- e-) Çevre Kirliliğini Önleyici Tedbirlere ait Rapor
- f-) Yapı Kullanma İzin Belgesi,
- g-) TSE'den TS 12820 ve TS 12663 Belgesi ve TS 11939 TSE Hizmet Yeterlilik Belgesi,
- h-) Geçiş Yolu İzin Belgesi,
- ı-) Tehlikeli Maddeler Zorunlu Sorumluluk Sigortası,
- j-) Yangın ve patlamalar ile ilgili önlemlerin alındığına dair İtfaiye Dairesi Başkanlığından alınacak belge,
- k-) Deşarj görüşü(SASKİ Genel Müdürlüğünden),
- l-) Sorumlu müdür sözleşmesi,
- l-) İmza Sirküleri

Açılma ruhsatının verilmesi safhasında yapılacak tetkiklerde, bu yönetmelikte öngörülen ilkelere aykırı bir beyan ve tesislerde projelere aykırı bir durum tespit edilmesi halinde, yeniden yerinde inceleme yapılır.

Akaryakıt ikmal istasyonunun bu yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilmesi için, ilgiliye bir defaya mahsus olmak üzere bir ay süre verilir. Süre sonunda aykırılık giderilmemiş ise tesise çalışma izni verilmez.

Uygunluk halinde, Açılma Ruhsatı Belgesi yetkili makam veya görevlendireceği kişiler tarafından onaylanır.

Tesislerde Yapılacak Değişiklik ve İlaveler

Madde 12- Gayri Sıhhi Müessese İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı almış olan akaryakıt ikmal İstasyonlarında, idarenin bilgisi ve yazılı müsaadesi haricinde herhangi bir değişiklik ve ilave yapılamaz.

İşlem dosyasındaki onaylı imar planı, vaziyet planı ve projelere aykırı olarak ve yetkili makamın bilgisi dışında, tesislerinde değişiklik ve ilave yapan sorumlular hakkında kanuni işlem yapılmakla birlikte, değişiklik için resmi müsaade alınıncaya kadar tesisin faaliyeti, yönetmeliğe uygun hale getirilinceye kadar durdurulur.(işyeri açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin yönetmelik Madde : 21 - 27)

Ruhsatın Geçerliliği

Madde 13 - Bu yönetmelik hükümlerine göre verilen açılma ruhsatı, ruhsat üzerinde yazılı gerçek veya tüzel kişi, adres ve iş için geçerlidir. Bunlardan herhangi birinin değişmesi halinde ruhsat geçerliliğini kaybeder.

Ruhsatta belirtilen gerçek veya tüzel kişiliğin veya adres bilgilerinin değişmesi halinde, bir ay içinde dilekçe ile değişikliklerle ilgili bilgi, belge ve ruhsat aslı ile idareye başvurulur.

Ruhsatın verildiği sıradaki şartlarda bir değişiklik olmadığının tespit edilmesi halinde bir rapor düzenlenir. Rapora göre yetkili makam ruhsat üzerinde gerekli düzeltmeyi yapar ve yeniden ruhsat tanzim eder.

Tesis yerinin veya tesiste yapılan işin değişmesi halinde yeniden ruhsat alınması şarttır.

Ruhsat Değişikliği Halinde İstenecek Belgeler :

- a-) Dilekçe,
- b-) İmar durumu
- c-) Tapu sicili, Tapu veya kira kontratı,
- d-) Tehlikeli maddeler sorumluluk belgesi,
- e-) Sorumlu müdür sözleşmesi
- f-) İmza sirküleri,
- g-) Devir sözleşmesi,
- h-) İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsat Aslı,
- k-) Ölçekli vaziyet planı
- l-) Kapasite raporu

Açılma Ruhsatı Belgesinin Kaybolması veya Tahribi

Madde 14 - Açılma Ruhsatı Belgesinin kaybolması veya okunamayacak şekilde tahrip olması halinde, bir dilekçe ile birlikte yetkili makama başvurulur.

İdare tarafından yapılacak incelemede, ruhsatın verildiği sıradaki şartlarda bir değişiklik olmadığının tespit edilmesi halinde rapor hazırlanır ve hazırlanacak rapora göre yetkili makam tarafından yeniden eski tarih ve sayısı ile gerekli açıklama yapılarak Açılma Ruhsatı Belgesi yeniden düzenlenir .

Vergi ve Harçlar

Madde 15 - Bu yönetmelik gereği işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesi sırasında tahakkuk ve tahsil edilmesi gereken kanuni vergi, rüsum, harçların tahsilinden sonra açılma ruhsatı verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetim ve Kanuni İşlemler

Denetim ve Kanuni İşlemlerin Uygulanması

Madde 16- Akaryakıt ikmal istasyonları; Bu yönetmeliğin ilgili hükümleri doğrultusunda toplum, çevre, iş sağlığı ve güvenliği ile standartlar açısından, İçişleri Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Sağlık

Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ve belediyelerin görev ve yetki alanına giren hususlarla ilgili denetimi altındadır.

a) Bu yönetmeliğin 5.maddesinde yazılı izin alınmadan kurulmaya başlanan Akaryakıt Servis İstasyonları hakkında, 3194 sayılı İmar Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

b) Toplum, çevre, iş sağlığı ve güvenliğine aykırı olarak faaliyet gösteren Akaryakıt ikmal istasyonları hakkında; 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

c) Akaryakıt ikmal istasyonlarında, yukarıda sayılan kanunlar ile bu kanunlar dışında kalan kurum ve kuruluşların görev ve yetki alanına giren mevzuata aykırılık tespit edilmesi halinde, söz konusu mevzuat hükümleri çerçevesinde işlem yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Madde 17- Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce diğer ilgili kurumlar tarafından verilmiş Gayri Sıhhi Müessese İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatları ruhsatta belirtilen tesis işleticisi, tesis yeri (adresi) ve yapılan iş nevi değişmemiş ise geçerlidir. Yeniden ruhsat alınması gerekmez.

Ancak; Vaziyet planları ile projelerinde değişiklik olması halinde idareden gerekli izinlerin alınması gerekmektedir.

Sorumlu Müdür Tayini

Madde 18 –) LPG istasyonlarında işlerin yetkili bir uzmanın gözetiminde yürütülmesi için, makine, kimya, çevre ve petrol mühendisliği dallarından birinin eğitimini almış ve Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliğine bağlı ilgili meslek odası tarafından düzenlenen sorumlu müdürlük eğitimini başarı ile bitirenlere verilen belgesi bulunan müdür bulundurulması zorunludur.

Sorumlu müdürler, aynı il sınırları içerisinde faaliyet gösteren en fazla 3(üç) ikmal istasyonunda görev alabilirler. Dolum tesislerinde görev alacak sorumlu müdürler, başka bir dolum tesisi veya LPG ikmal istasyonunda görev alamazlar.

LPG istasyonlarında LPG tüpü dolumu, depolanması ve satışının yapılmaması ve LPG dolumuna yarayan hiçbir alet, makine ve teçhizatı istasyon dâhilinde bulundurmamak yasaktır.

ALTINCI BÖLÜM

Son Hükümler

İzin ve Ruhsatların Alınma Süreci

Madde 19 - Bu yönetmelik hükümlerine göre gerekli izin ve ruhsatların alınmasında; müracaat ve eklerinde eksik ve yanlışlık bulunmadığı anlaşıldığında, kamu kurum ve kuruluşlarınca özel mevzuatında hüküm bulunanlar için söz konusu süreler içinde, özel mevzuatında sürelere ait hüküm bulunmaması halinde ise müracaat tarihinden itibaren en geç 10 gün içinde izin ve ruhsatlar verilir.

Madde 20 - 14.12.2009 tarihli ve 11/412 sayılı Meclis kararı ile kabul edilen Akaryakıt İkmal İstasyonlarının Kuruluş, Denetim, Emniyet ve Ruhsatlandırılma İşlemlerine İlişkin Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce imar planlarına işlenmiş, yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi veya işyeri açma ve çalışma ruhsatı almış olan yerlerde parsel büyüklükleri, kavşak mesafeleri ve toplu yaşam alanlarına olan uzaklıklarla ilgili değerlendirmelerde TS 12820, TS 11642, TS 12663, TS 11939 ölçüleri esas alınır.

Madde 21- İmar planlarında "A" Akaryakıt lejantı işli alanlarda bu yönetmeliğin 20. Maddesinin de anılan TS standartları ölçülerine uyulmak şartı ile LPG, otogaz istasyonları yapılabilir.

Yürürlük

Madde 22 - Bu yönetmelik, Sakarya Büyükşehir Belediye Meclisinin kabulü ile yürürlüğe girer.

Yürürlükten kaldırılan mevzuatlar

Madde 23 - Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle Sakarya Büyükşehir Belediye Meclisinin 14.12.2009 tarih 11/412 ve 11/413 sayılı kararı ile kabul edilen Akaryakıt İkmal İstasyonları / Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) İkmal İstasyonlarının Kuruluş, Denetim, Emniyet ve Ruhsatlandırılma İşlemlerine İlişkin Yönetmeliklerini yürürlükten kaldırmıştır.

Yürütme

Madde 24 - Bu yönetmelik hükümlerini Sakarya Büyükşehir Belediye Başkanlığı yürütür.

HUKUK KOMİSYONU

Ali Kasım AKSOY
Başkan

Serdar YENER
Bşk.V.

Fevzi GÜRSOY
Üye

Resul NAMAZ
Üye

Abdullah ÖZDEMİR
Üye

Raşit ERYILMAZ
Üye

Ahmet Ziya AKAR
Üye